The best advertising medium to reach 250.000 Slovenians in United States. American in spirit, foreign in language only.

Clevelandska Amerika

Issued three times a week. Official Organ of 85 Slovenian Societies and Organizations.

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

NO. 117. CLEVELAND, OHIO. WEDNESDAY, OCT. 4th. 1916. LETO IX. — VOL. IX.

Dva mrtva, 65 ranjenih v nesreči.

Na mostu W. 3rd St. ste trčili dve ulični kari in padli 35 čevlje globoko na tir Baltimore & Ohio železnice. Kričanje in stok ranjenih potnikov je bilo slišati cele bloke daleč. Most, ki se je podrl, je bil že pred tremi leti proglašen, da je nevaren.

—Dve osebi ste bili ubiti in 65 ranjenih, manj ali več pri silni nesreči, ki se je pripetila v torek zvečer ob pol šestih na mostu, ki vodi preko zapadne tretje ulice nad progo Baltimore & Ohio železnice. Cestna kara, ki je vozila proti jugu, torej iz square na zapadno stran mesta, je zbugila kontrolo na mostu. Zračne ovire niso delovale, kara je v nagli vožnji zadela v neki voz, ki se je nahajal pred njo na tiru, vrgla voz 35 čevljev navzdol na tir železnice, in v istem trenutku je zapustila svoj lastni tir ter z vso silo treščila v drugo karo, ki je prihajala iz južne strani. Obe kari ste bili zagnani proti strani mosta, kjer se je železno stebrovje mosta podalo pod silnim pritiskom, nakar ste obe kari padli s silnim truščem navzdol na tir železnice, poleg Cuyahoga reke. Kričanje ranjenih v karah je bilo strašno in se je čulo več blokov daleč. V obeh karah je bilo kakih 150 ljudij. Kondukter prve kare je bil ubit in poleg tega tudi neka Mrs. Clara Dille, ki je mati 15 letne Clare Dille, ki je bila prijateljica ustreljene Dolores Evans, in ki je igrala meseca januarija tako važno ulogo ob priliki zavratnega umora Dolores Evans od strani Italijana Louis Bianchetija. Cele ure so minule, predno se je moglo zvedeti za pravo število ubitih in ranjenih. Divje govorice so se širile okoli, da je 200 oseb mrtvih, itd. Vse mestne ambulance, vse požarne brambe, vsa policija mesta je bila nemudoma na nogah. Policijski načelnik Rowe je poslal nemudoma 400 mož na lice nesreče, ognjegasni načelnik Wallace je poslal 500 ognjegascev. Škoda na mostu je $25.000, škoda železniški kompaniji je $12.000, poleg tega pa bodejo ranjeni ljudje tožili kompanijo za najmanj $100.000, tako da je 3 centna vožnja v Clevelandu v nevarnosti, kot se je izjavil komisar Sanders. Najbolj važno pa je, ker so mestni inženirji že pred tremi leti obsodili dotični most, da je "nevaren in popolnoma nezanesljiv", toda kljub temu so neprestano z veliko težo vozili preko njega. Železniška družba dolži mesto za nesrečo, mesto pa dolžni železniško družbo. Most je mestna last. James Campion, stražnik mostu, katerega stražnica je bila zajedno z karo vržena 35 čevljev navzdol, in ki je dobil nevarne poškodbe, se je izjavil, da je vsak dan pričakoval, da se most podre. Rekel je: "Vsak dan sem govoril, da se staro železje nekega dne sesuje. Sedel sem v svoji stražnici in nisem vedel ničesar, dokler se moja stražnica ni začela pomikati navzdol in sem se zavedel šele, ko sem ležal v bolnišnici." Pol ure po nesreči se je zbralo v okolici nad 50.000 ljudi iz vseh strani mesta. Mnogo jih je prišlo v nadi, da dobijo svoje sorodnike. Kolikor je doslej mogoče ugotoviti iz imen mrtvih in ponesrečenih, ni med njimi nobenega Slovenca. Z omenjenim mostom je združenih v preteklosti že vse polno nesreč. Kljub temu in kljub izjavi inženirjev, da je most neraben, pa se je kriminalno dopuščalo vožnjo. Očividno je, da mesto ne bi smelo pustiti vožnjo preko mostu. Razne preiskave sedaj ne bodejo dognale ničesar. Nesreča se je zgodila in ne da se popraviti. Zvonenje po toči je prepozno.

—Rojaki, državljani, letos so predsedniške volitve. Kdor hoče voliti, se mora registrirati. Prvi dan za registriranje je v četrtek, 5. oktobra. Registrirajte se v navadni volivnih kočah onega okraja, kjer volite. Koče so odprte od 9. ure zjutraj do 3. popoldne in od 5. do 9. zvečer. Vsak ki hoče voliti, se mora registrirati. Uporabite takoj prvi dan za registriranje, da pozneje ne pozabite, ker sicer bo prepozno. Vsak slovenski državljan naj letos voli. Letos so predsedniške volitve, večjega pomena kot volitve v drugih letih. Toda ne pozabite, da ne smete in ne morete voliti, če se niste registrirali. Upamo da bo 2500 slovenskih volivcev v Clevelandu storilo svojo dolžnost.

—Z zaključkom glavne knjige je sedaj podpisanih od 36 društev 600 delnic za Narodni Dom in 319 od društvenih članov in posameznikov, skupaj 919 podpisanih delnic. Izdanih je dosedaj 62 številk in 176 delnic je plačanih. V kratkem se objavi račun Narodnega Doma ki kaže, da je blagajna Nar. Doma narastla skoro na $6000, in to od 15. marca letos, t. j. v pol leta. Ako gremo tako naprej, tedaj imamo koncem prvega leta $10.000. Priobči se v kratkem imenik društev, ki so član Doma in koliko ima vsako društvo delničarjev. Nekaterih društev zastopniki so jako aktivni, drugi pa zanemarjajo svoje posle, radi tega bo treba gledati ob novem letu, komu se prodaja delnic in opek prepusti. Imamo zastopnike, ki imajo prve rezit knjige polne, a zastopnike, ki niso še nobene delnice prodali, in če jih že drugam ne morejo prodati, naj saj zastopnik postane delničar, če hoče zastopati interese Doma. Občinstvo se za opeke jako zanima. V mesecu septembru se jih je prodalo za preko $100. Slovenci, zahtevajte pri slovenskih trgovcih opeke za Narodni Dom in na ta način pridete tudi vi lahko do delnic, ne da bi vas kaj veljalo. Narodni pozdrav vsem delničarjem Doma. F. Hudovernik, tajnik.

—Pev. jn pod. dr. Zvon priredi 14. okt. v M. Plutovi dvorani na 81. cesti zabavni večer.

—Dr. Dosluženccev priredi 10. dec. v Grdinovi dvorani zabaven večer.

—Dr. Slov. Sokolice priredi 8. okt. t. j. prihodnjo nedeljo jako zabaven večer in kar je glavno: vinsko trgatev! Sokolice se marljivo pripravljajo in resnica je, da zabava Sokolic je vedno prve vrste. Rojaki so uljudno vabljeni k udeležbi.

—Slovenska godba Triglav priredi v nedeljo, 15. okt. v Juratovcevi dvorani plesno veselico.

—Nekatere trgovine so zadnji čas dajale takozvane "pony votes". Kateri otrok ima največ teh glasov, dobi ponija. Zadnji čas, da prinesete te glasove v dotične trgovine je petek.

—Hrvatsko pevsko društvo "Prosvjeta" priredi v nedeljo, 8. oktobra v Grdinovi dvorani jesensko zabavo s koncertom in plesom. Začetek ob 7. uri zvečer.

—Kegljišče Frank Lausche bo otvorjeno v četrtek zvečer. To je popolnoma novo in moderno slovensko kegljišče. Keglanje se prične v pondeljek. Sledeči klubi so se priglasili za keglanje: Zalokarjev, Hueter Jewelry, Grdinov, Franks Cleaners, Kolarjev, Ulmanov, Wm. Edwards, Gold Bond, Steve brivci in Centatov.

—Frank Oblak je čul v svoji hiši na 1170 E. 63rd St. v torek zjutraj sumljiv ropot in kmalu je zagledal tudi temne postave. Začel je streljati, toda zadel ni, ker ni bilo nobenega sluha o ulomilcih. Pozneje je Oblak pogrešil $70.00.

—Pri pondeljkovi seji mestnega zbora je bilo dovoljenih $30.000 za zemljišče in stavbo kopališča, ki naj se nahaja v 23. (slovenski) vardi. Po dolgih bojih in prizadevanju se je torej vendar uresničilo, kar smo najbolj potrebovali v našem tenementnem distriktu. Slovencem ne bo treba voziti se cele ure okoli, da pridejo do kopališča, ker kopališče se postavi v kratkem v naši sredini. Priznanje gre vsem onim, ki so se trudili za to stvar.

—V sredo zvečer je dospel v Cleveland poseben vlak, katerega so najele ženske, da agitirajo po Ameriki za Hughesa. V tem vlaku se nahajajo najbogatejše ženske Amerike, kakor Mrs. Vanderbilt, Guggenheim, Whitney, Longworth, same ženske multimilijonarjev, ki agitirajo za Hughesa. One že vedo zakaj, namreč ne raditega, ker je Hughes prijatelj delavcev in siromakov ampak takih bogatinov.

—Šolski odbor je sklenil, da predloži pri jesenskih volitvah volivcem predlog za nakup bondov v vrednosti $2.000.000, s katerim denarjem se postavijo nove šole v Clevelandu. 200 razredov se bo lahko postavilo s tem denarjem. Na sejo šolskega odbora je prišel tudi mestni solicitor Mr. Ven Švarc, Čeh, ki je opozoril šolski odbor naj prekliče svojo prepoved glede poduka češkega jezika v javnih šolah. Na prošnjo Mr. Švarca je šolski odbor sklenil, da se bo o tej zadevi še enkrat posvetoval.

—Neka gospa je pisala iz Francoskega na župana Davisa naj ji preskrbi naslov nekega srbskega krojača iz Clevelanda, po imenu Jovo Nedeljković. Pri tej gospej je neki srbski vojak, kateremu je clevelandski Srb strijc. Župan Davis je seveda ustregel prošnji, ker je ime Nedeljkovića v Clevelandu dobro znano.

—Sergej Friede je pri zveznem sodišču v New Yorku uložil tožbo proti The White Motor Co. za $1,492.995. Friede trdi, da je imel od ruske vlade pogodbo za naročilo motornih trukov in da je naročil pri The White Co. v Clevelandu en tisoč trukov, toda kompanija jih ni mogla narediti, ker je bila prezaposljena. Friede je ruski vladi prodal v dveh letih avtomobilov za 35 milijonov.

—Ker je župan Davis brez otrok, je sklenil, da bo adoptiral dva otroka, enega fanta in deklico. Davis si je ogledal vse sirotinske zavode v Clevelandu in je izbral dvoje otrok, katere bo vzel za svoje.

Zavezniki zmagujejo na vseh frontah.

Odlikovanje za župana v Verdunu.

Pariz, 2. okt. Prosper Renaud, župan v Verdunu, je bil zvoljen vitezom častne legije, najvišje francosko odlikovanje. Župan, dasi bolan in star, je bival ves čas nemškega bombardiranja v Verdunu, bil neprestano na cestah, skrbel za reveže, udove in sirote in pomagal povsod. Šele na zapoved vojaškega poveljnika je odšel iz Verduna.

Rumunci so udrli v Bulgarijo.

London, 3. okt. Rumunska armada je udrla v Bulgarijo. Med trdnjavama Ruščuk in Turtukai, kjer Donava obrne proti severo-vzhodu in zapušča bulgarsko zemljo, in kjer se Rumunija deli od Dobrudže, se je Rumuncem posrečilo napasti Bulgare. Prehod preko Donave je jako težaven. Koliko mož je prekoračilo Donavo, ni povedano niti v nemškem niti v rumunskem sporočilu, toda pomen tega prekoračenja je dvojen. 90 milj vzhodno od Turtukai se nahaja glavno bulgarsko pristanišče Varna, in če se Rumunci polastijo tega pristanišča, povzročijo Bulgarom neprecenljivo škodo. Drugič pa, če so Rumunci poslali dovolj mož preko Donave, primejo Mackensenovo armado lahko od strani in jo uničijo, ker na sever se ne more umakniti, ker tam stoje Rusi in Rumunci, na jug pa so na potu bulgarski armadi, ki operira proti zaveznikom.

Poraz Nemcev in Bulgarov v Dobrudži.

Zajedno s poročilom, da so Rumunci prekoračili Donavo, prihaja poročilo iz Bukarešta, da so Rumunci napadli nemško turško-bulgarsko armado v Dobrudži na celi fronti, da je centrum in desno krilo te armade razbito. Na Sedmograškem, v okolici mesta Hermanstadta so bili Nemci in Avstrijci pognani nazaj po ljuti bitki, ki je trajala 12 ur. Pri Oršovi in Petroseny pa se je morala rumunska armada umakniti pred avstrijskim pritiskom. Iz Berolina poročajo, da se je moral general Falkenhyn umakniti pred Rumunci, dasi je isti general zadnji teden potopkel Rumunce.

Načrti nemške armade.

Načrt nemškega generalnega štaba je okleniti Rumunce od vseh strani. Na eni strani je prevzela to nalogo avstro-nemška armada pod vodstvom generala Falkenhayna, na drugi strani pa bulgarska-nemška armada pod vodstvom Mackensena. Rumunci so sprevideli ta nevarni načrt in so z vso silo udarili na obe strani, da se rešijo objetja.

Na ruskem bojišču.

Iz Dunaja kot iz Berolina se poroča, da so Rusi dobili večje in manjše uspehe v bojih za Lvov, glavno mesto Galicije. Najhujši boji se vršijo sedaj južno od Brzezany, kjer so Rusi ponovno vjeli 2000 Nemcev. Rusi napredujejo na Brody-Zločov železnici. Na nekaterih točkah je ruska armada oddaljena komaj 25 milj od Lvova.

Avstrijski protinapadi.

Dunaj, 3. okt. Avstrijci so naredili velike protinapade, da odvzamejo Rusom zemljo, katero so slednji priborili tekom bojev v nedeljo in soboto, toda iz Petrograda se poroča, da so bil avstrijski napadi odbiti in da so Rusi pri tem zajeli 1600 Avstrijcev. Toda iz Berolina se porča, da so Avstrijci vseeno odvzeli Rusom nekaj zemlje in da so pri tem vjeli tudi 1500 Rusov.

Napredovanje na Balkanu

Pariz, 3. okt. Ko so Srbi v nedeljo zasedli Kaimakan hribe, so nadaljevali z ofenzivo in prepodili Bulgare iz vasi Kočovije in so odvzeli Bulgarom eno miljo in četrt zemlje. Srbi se neprestano približujejo Monastirju ali Bitolju, ki je prvi cilj srbske ofenzive proti Bulgarom. Srbi sodelujejo z angleško armado, ki se nahaja na desnem krilu balkanske armade. Angleži so prizadjali Bulgarom hud udarec ob reki Strumi, kjer so ob cesti, ki vodi v Seres, zavzeli več vasij. Vsi protinapadi Bulgarov so dosegli le toliko, da so bile bulgarske zgube še večje.

Splošen položaj na Balkanu.

London, 3. okt. Na levem bregu reke Strume so Angleži po hudem artilerijskem bombardiranju zasedli dve utrjeni vasi ob cesti Seres. Več sto jetnikov, med njimi 200 neranjenih, je padlo v roke Angležem. Od jezera Doiran do reke Vardar neprestano topovi bruhajo jeklo nad sovražnikove okope. Severno od Kaimakan hribov so Srbi osvojili eno bulgarsko baterijo. Po hudem artilerijskem obstreljevanju so Srbi z infanterijo naskočili bulgarske pozicije, katere so popolnoma zrušili. Tla bojišča so bila pokrita z bulgarskimi mrtveci. Ostali Bulgari so bežali v divjem strahu. Srbi nadaljujejo z boji.

Španci se pripravljajo.

Madrid, 3. okt. Špansko ministerstvo bo predložilo državnemu zboru proračun za povečanje španske armade in mornarice. 2.400.000.000 peset se zahteva od Špancev za vojne izdatke. Tisoč mil. peset nameravajo potrošiti prihodnje leto za armado in mornarico. (Približno $200.000.000.)

Joffre obljubuje zmago.

Pariz, 3. okt. General Joffre je poslal sledeče dnevno povelje severni armadi: "Vrhovni poveljnik pošilja svoje priznanje hrabrim četam ob Sommi, ki so se tri mesece borile skoro neprestano. S svojo hrabrostjo so povzročile te čete sovražniku tak udarec, da bo težko okreval. Verduna sovražnik več ne napada, petindvajset mest smo odvzeli sovražniku, 35.000 ujetnikov smo dobili in več kot 180 topov. Napredovali smo za 10 kilometrov in globoke zaseke so povzročene v sovražnikovih vrstah. Zaupajoč v naše čete v edinosti z angleško armado, upamo da pride kmalu konec in triumfalna zmaga francoskega orožja."

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 2. okt. Boji na 20 kilometrov dolgi fronti med Thiepval in Rancourt so se včeraj nadaljevali. Angleške in francoske napade smo večkrat s krvavimi zgubami odbili. Bitka traja še naprej. Sedmograška fronta: Na obeh straneh reke Kokel so Rumunci dobili nekaj ozemlja. Severno od Oršove so Bulgari z uspehom napadli Rumunce. Balkan: Južno od Bukarešta so rumunske čete prekoračile Donavo. Vzhodno bojišče: Zapadno od Lutsk postajajo boji vedno silnejši. Napad generala Meliora je povzročil, da smo Rusom odvzeli ozemlje, katerega so polastili 20. sept. Zajeli smo več kot 1500 Rusov. Ponovni noskusi Rusov so se izjalovili. Pri drugem napadu smo zajeli 800 Rusov. Boji pri Zloti Lipi se nadaljujejo. Tu so Rusi zasedli nekaj naših pozicij.

Zanimivo pismo zavednega slovenskega ujetnika v Rusiji

Vasilovka, Rusija. 17. julija, 1916. Cenjeno uredništvo: — Pred vsem se vam najtoplejše zahvaljujem v imenu vseh tukajšnjih mojih tovarišev za vašo blagonaklonjenost, ker nam tako zvesto pošiljate vaš cenjeni list. Z nestrpnostjo pričakujemo prihoda vašega cenjenega lista, in žalostni smo, če pošta le nekoliko zakasni. Posebno pozornost vzbujajo pri nas slovenskih ujetnikih razprave o Jugoslaviji med našimi rojaki. Teško nam je biti ločenim toliko časa od svojih dragih, in veliko lažje bi prenašali vojno ujetništvo, ko bi vedeli, da je to v korist našega naroda. Mnogo ujetih Slovencev se je izrazilo, da radovoljno prenašajo vse težave še celo leto ali še več, če je treba, samo da se uresničijo načrti o Jugoslaviji, da ko pridemo domov, pridemo v svobodno domovino. (Op ured. Ameriški Avstrijaki naj si vzamejo te krasne besede svojega rojaka v ruskem ujetništvu za vzgled. Dočim so oni svobodni tukaj, pa želijo še nadaljno suženjstvo rojakom v stari domovini pod nemškim gospodstvom, a naši ujetniki v Rusiji pa komaj pričakujejo, da bo strta Avstrija in pridejo nazaj v osvobojeno domovino, kjer bo Slovenec gospodar, ne pa Nemec. Za vzgled si naj vzamejo to tudi uredniki "G. N.", "S. N.", "N. V." et tutti quanti.) Mi vojni ujetniki v našem kraju izražamo tem potom pripoznanje in zahvalo vsem zastopnikom in boriteljem za Jugoslavijo. Borba je sicer teška in predrzna, ker krepke so še verige, ki oklepajo naš narod, a resnica je, da sedaj je najprimernejši trenutek, da se zlomi okove in uveljavi naše težnje in ideale. Proč z nemškim gospodstvom, konec naj bo našega hlapčevanja! Oklenimo se trdno naše jugoslovanske zastave! Sklepam s pozdravom na vse svobodne in zavedne amerikanske brate. Priporočam se uredništvu za nadaljno naklonjenost in bilježim z odličnim spoštovanjem udani

Josip Novak,
vojni ujetnik Imenje V. A. Pavlovoi, Pošta Vasilkovka, Ekaterinoslavska gubernija, Rusija.

Op. ured. To pismo smo dobili 2. okt. po pošti registrirano, in je torej hodilo 10 tednov iz Rusije. Ekaterinoslavska gubernija leži ob Kaspiškem morju, 350 milj vzhodno od Odese. Mi pošiljamo prisrčne pozdrave našemu rojaku in prosimo, da se še večkrat oglasi.

Poboj med trgovci z belimi sužnjami.

Chicago, 3. okt. V neki samotni hiši v predmestju Chicage se je včeraj vršil boj na smrt in življenje med trgovci z belimi sužnjami. Daniel Hartman, kompanist nekega saloona je ponudil Samuel Harrisu naprodaj neko žensko za nemoralne namene. Računal je za njo $200. Ker se pa za ceno niso mogli zjediniti, je potegnil Hartman in O'Day, saloonist, revolver, nakar se je pričelo streljanje, katerega se je udeležilo 7 oseb. Oddanih je bilo nad 50 strelov. O'Day je bil ubit. Hartman pa nevarno ranjen.

Preds. Wilson odgovarja sovražnikom.

New York, 3. okt. Jeremiah O'Leary, ki je predsednik "Irsko-Nemške Zveze" v Ameriki, katerega Zveza nasprotuje Wilsonu kot zopetnemu predsedniškemu kandidatu, je odposlal včeraj Wilsonu v Shadow Lawn brzojavko, v kateri je napadal predsednika kot "Angleža" in se izjavil, da Irci in Nemci ne bodejo volili Wilsona za predsednika. Nakar je Wilson nemudoma poslal omenjenemu gentlemanu sledečo brzojavko: "Sprejel sem vaš brzojav in vam povem, da bi bil bolj smrtno razžaljen, če bi vi in vaši tovariši volili mene za predsednika. Ker imate vi pristop v kroge, kjer se zbirajo nelojalni Amerikanci, prosim povejte tudi njim ravno isto." Raditega vlada sedaj v nemških in irskih krogih veliko razburjenje, in nekateri očitajo predsedniku zgorej omenjene Zveze, da ni pravilno ravnal, ko je odposlal omenjeno brzojavko, dočim se drugi zgražajo nad Wilsonom. Dvoje značilnih glasovanj se je vršilo v pondeljek v državi Ohio in New Yorku. Časopis "Evening Dispatch", ki shaja v Columbus je odredil glasovanje. 14.853 glasov je bilo oddanih, in sicer za Wilsona 8.347, za Hughesa 6506. Drugo glasovanje se je vršilo v severnem New Yorku in Buffalo. Oddanih je bilo 13.642 glasov, in sicer za Wilsona 7950, za Hughesa pa 5692. Demokratični voditelji so prepričani, da bo Wilson zmagal.

Prebivalstvo Rusije.

Petrograd, 3. okt. Glasom statistike ljudskega prebivalstva iz leta 1915, je v Rusiji danes 53 milijonov ljudi več kot jih je bilo 1897. Od leta 1914 se je prebivalstvo na Ruskem pomnožilo za štiri milijone oseb. Skupno prebivalstvo Rusije šteje 182,182.600 oseb, ali več kot dve Avstriji, Nemčiji in Bulgariji skupaj.

$10.000 stave, da zavezniki zmagajo.

Havana, Cuba., 2. okt. Časopis "La Lucha", ki je prvi časopis na otoku Cuba, je stavil ponudbo, da plača $10.000, če zavezniki ne zmagajo. Stava se sprejme od vsakogar na svetu in treba jo je sprejeti do 7. oktobra. Če zavezniki ne zmagajo, zgubi časopis $10.000 stave.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 3. okt. Boji se nadaljujejo ob Narevki reki in Zloti Lipi. Sovražnikovi protinapadi so bili odbiti s krvavimi zgubami. Tu smo ujeli 1600 Avstrijcev, Turkov in Nemcev. Armada generala Lehickiga pa je ujela 2596 mož, 4 topove ter 13 strojnih pušk.

Iz laškega bojišča.

Rim, 3. okt. V Ledro dolini, v tridentinskem okraju so naše prve straže zapodile sovražnikove postojanke v beg. Na ostali fronti je mir. Brzojavka iz Zuricha pa naznanja, da Italijani že tri dni obstreljujejo Tržič in da se pripravljajo na nove napade proti Trstu.

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - $2.50 | Za Cleveland po pošti $3.00
Za Evropo - $3.50 | Posamezna številka - 3c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika", 6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians (average) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 117. Wed. Oct. 4th, 1916.

Zapisnik II. konvencije Sl. Dobr. Zveze.

Dr. porotni odbor:: Društvo ima pravico za vsako pritožbo člana izvoliti svoj porotni odbor. Vsaka pritožba se mora prej rešiti pri dr. porotnem odboru, predno se pošlje na vrh. porotni odbor. Dr. porotni odbor obstoji iz 2 članov. Prizadete stranke, če niso zadovoljne z odločitvijo dr. porotnega odbora, se imajo pravico pritožiti na vrh. odbor. Dr. porotni odbor napravi zapisnik o celi obravnavi.

Točka 141 se pristavi: Društveni tajnik izda odstopni list brezplačno.

Točka 142 se sprejme. Črta se: Toda nobena oseba itd.

Točka 143 se sprejme. Dostavi se: Potni listi se izdajajo za združene države za tri mesece ter se neprenehoma ponavljajo. Tak potni list je le za usmrtnino.

V prvič izdan stane 25c. Tak asesment se plača vnaprej.

Točka 145 se črta.

Točka 146 prvi odstavek se sprejme ostala dva se črta.

Točka 147 se črta: imenom, predzadnja beseda novemu se nadomesti s skupnemu.

Točka 148 se sprejme.

Točka 149 se sprejme: namesto zapovedati "odredi".

Točka 150. Poroštvo vrh. uradnikov:

Predsednik $2000
Podpredsednik $1000
Tajnik $10.000.
Blagajnik $10.000.

Predsednik nadzornega odbora $1000. Ostala dva nadzornika po $500. Predsednik finančnega odbora $1000. To ustavo in pravila je sprejela druga redna konvencija, ki se je vršila od dne 11. septembra, 1916. do 17. septembra, 1916 v Clevelandu, Ohio. Stopijo v veljavo z dnem 1. januarijem, 1917, in s tem dnevom prenehajo vse prejšnje določbe.

Predsednik zaključi zborovanje ob 10. zvečer.

Ig. Smuk, Leop. Kušljan, zapisnikarja.

XI. ZASEDANJE.

V soboto dop. 16. sept, 1916.

Predsednik otvori zborovanje ob 8. uri zjutraj.

Čitanje imen zborovalcev. odsoten dr. Seliškar.

Čita se zapisnik 10. zborovanja. Se sprejme.

Sledi razprava delegatov o delovanju dosedanjega gl. odbora. Delegacija izreče jednoglasno zaupnico celotnemu vrhovnemu odboru.

Dodatki k pravilom.

Bolniška podpora, kakor tudi zvišanje, se prične tri mesesece po vstopu člana.

Člani krajevnih društev morajo obiskovati bolnike po zaporednih cer.-številkah.

Bolnik mora biti obiskan dvakrat na teden. Vsak dvakratni obisk mora biti v tednu od druzega člana.

Po obvestilu društvenega tajnika je dolžan bolniški obiskovalec vestno izvršiti svojo dolžnost, da obišče bolnika ter poroča o njegovem stanju na prihodnji društveni seji.

Član, ki ne izvrši te dolžnosti v celem obsegu, se ga kaznuje kakor določajo pravila.

Društveni tajnik sme le dvakrat na mesec podpisati nakaznico bolnika, in to le v slučaju, da je tudi bolnika obiskal.

V slučaju smrti kakega člana mora društveni tajnik takoj sporočiti na vrh. urad ime, cert. številko ter polico umrlega. Osem članov se udeleži po zaporednih številkah pogreba, kakor jih tajnik imenuje in če je mogoče, celo društvo.

Član, ki je zgubil svojo polico, mora isto pred javnim notarjem preklicati, predno je do druge opravičen.

Dolžnosti porotnega društvenega odbora sestavi, kdor bo urejeval pravila. Predložiti jih pa mora v potrdilo vrhovnemu odboru.

Prečita se resolucija, odnosno poziv gl. tajnika za Slovensko Zavetišče F. Kerže-ta. Pojasnuje blag namen, ki bi ga nudilo Zavetišče slovenskemu trpinu. Mnenje je, da je rešitev tega vprašanja mogoča le tedaj, ako jo vzamejo v problem slovenske organizacije.

Pozivlja vsled tega tudi S. D.Z. da se, kakor druge organizacije pridruži k temu delovanju.

Delegacija se z živahnim zanimanjem udeleži razprave o tej zadevi. Jednoglasno prevevа navzoče misel, da kjer je potreba pomoči našemu trpinu, da sodeluje tudi članstvo S.D.Z. Izroči se vrhovnemu odboru popolna moč, da rešuje to vprašanje v sporazumu ostalih organizacij.

Ako bi bilo v svrho Zavetišča potrebno kak izvanreden asesment, mora vrh. odbor to dati članstvu na glasovanje.

Delegate za prihodnjo konvencijo plačajo društva sama.

Br. John Mihevcu se plača podpora v svoti $20.00.

Br. L. Kolman se doplača k bolniški podpori $4.00.

Zadeva članice F. H. št. 2. se izroči v rešitev vrh. odboru.

Za člana, ki je bolan ter nima sredstev za plačati asesment, založi tajnik iz društvene blagajne za asesment. Tako svoto pa odtegne bolniku, predno mu izroči bolniško podporo.

Smodke pod imenom S.D.Z. se opusti.

Br. Černetu se dovoli izdelovati znake, prstane, broške itd. z imenom S.D.Z.

Člani, ki nimajo izkazil o njihovem rojstvu, morajo podati zapriseženo izjavo z dvema pričama.

Vsako društvo prejme glasilo, ki je plačano iz vrh. urada. Glasila mora prinesti društveni tajnik na vsako redno mesečno sejo.

Vpeljavo morebitnega druzega sistema v knjigovodstvu reši gl. odbor.

Vrh. odbornikom se plača za čas konvencije vsacemu po $3. dnevnice.

Dovoli se vrh. tajniku, da rabi zvezine stroje v svrho Narodnega Doma.

Odboru, ki je pregledoval ter napravil načrt novih pravil za konvencijo, se da za nagrado za ogromno delo $10 vsacemu.

Zaključek seje ob 11. uri dopoldne.

Ig. Smuk, L. Kušljan zapis.

XII. ZASEDANJE.

V soboto pop. 16. sept. 1916.

Predsednik otvori sejo ob 1. uri popoldne.

Čitanje imen uradnikov in delegatov. Odsoten dr. Seliškar.

Dopoldanski kakor popoldanski zapisnik se izroči v potrdilo vrh. odboru, predno se isti da v tisk.

V teku enega meseca se da vsak član konvencije slikati.

Izvoli se odbor, ki ima nalogo vsa pravila, sklenjena in potrjena na konvenciji sestaviti ter predno jih da v tisk predložiti v pregled staremu in novemu vrh. odboru. Plačo določi temu odboru po lastni razsodnosti vrh. odbor. Za sestavo teh pravil so določeni; br. Pirc, Kalan, Smuk. Temu odboru predseduje vrh. predsednik John Gornik.

Ponudba "Clevelandske Amerike", ki računa za delo, ki ga izvršuje sedaj kot glasilo $150.00 letno, se vzame naznanje. Poleg tega plača vrh. urad $40 letno za društvena glasila.

Vrh. zdravniku se določi, da se mu plača za dosedanje pregledovanje bolniških listin svota $100.

Br. Jakšiču se dovoli nagrada v znesku $25 za njegovo težavno delo kot finančni uradnik Br. Černe in br. Anton Grdina odklanjata v korist Zveze morebitno nagrado.

Kandidatinjo št. 11. F. se sprejme v Zvezo pod pogojem, da se ne zavaruje za več nego tri sto dolarjev. Za vzrok, vsled katerega je bila odklonjena, se za istega odpove bolniški podpori.

Plača vrh. uradnikov:

Vrh. predsednik letno $100.
vrh. podpreds. letno $25.00

Vrh. tajnik $80 na mesec. Na vsacih 250 novih članov je upravičen do $5 višje plače, do svote $100.

Vrh. blagajnik letno $100.

Vrh. zdravniku se plača za pregledovanje prošenj po 25c in za pregledovanje bolniških nakaznic od vsake po 10c.

Finančni, nadzorni, porotni odborniki imajo mesečno po $2 plače. Kdorkoli izmed vrh. odbornikov ne pride na redno sejo vrh. odbora, se ga kaznuje v svoti $2.00. Za večja dela posameznih odbornikov določi plačo vrh. odbor.

Vrh. odbor ima v slučaju potrebe pravico razpisati nagrade.

Društveni tajnik poljubno vzame asesment od članov tudi za naprej.

Sklene se tiskati 100 zapisnikov.

Sledi volitev:

Predsednikom izvoljen skoro jednoglasno br. John Gornik, ki pa se opraviči, da mu je nemogoče izvrševati še ta posel, da pa je vedno rad pripravljen drugače sodelovati v korist organizacije.

Delegacija izvoli nato skoro jednoglasno predsednika S.D. Z. Primož Kogoja.

Podpredsednik je izvoljen John Gornik. Tajnik je izvoljen z absolutno večino br. Hudovernik. Vrh. blagajnik skoro jednoglasno br. Jernej Knaus.

V nadzorni odbor so izvoljeni sledeči: Louis J. Pirc, Ig. Smuk, Anton Kolar.

Finančni odbor: F. Jakšič, Fr. Černe in Anton Grdina.

V porotni odbor: Jos: Kalan, Agnes Zalokar in Fr. Zorich.

Vrh. zdravnikom izvoljen dr. F. J. Kern.

Glasilo Zveze je: "Clevelandska Amerika".

Gl. predsednik se zahvali zborovalcem za njih delo, ki so ga izvršili v korist organizacije, zaključi zborovanje in z slovensko himno "Hej Slovani" se razide v splošnem zadovoljstvu delegacija druge konvencije S.D.Z.

I. Smuk, L. Kušljan, zapis.
J. Gornik, konvečni preds.

Iz stare domovine

Slovenski uslužbenci v Srbiji. "Slovenski Narod" v Ljubljani z dne 5. avgusta poroča: Ljubljanski profesor dr. Janko Lokar je bil prideljen od vojnega ministerstva generalnemu guvernerju Srbije in je že odpotoval v Belgrad. Za šolskega nadzornika v Nikšiču v Črnigori je imenovan bivši učitelj v Krškem, Maks Juvan.

Poziv na Srbe in Hrvate v Trstu. "Edinost" piše: Ali ni več Hrvatov in Srbov v Trstu? Uredništvo pozivlje Srbe in Hrvate, da pošljejo srbske in hrvatske knjige, da pridejo v roke vojnim ujetnikom in ranjencem. List se pritožuje, ker se Hrvati in Srbi ne spominjajo svojih sonarodnjakov.

Talijanski napisi. "Slovenec" z dne 7. avg. poroča: Dunajska vlada je odredila, da se prekličejo vsi italijanski geografski napisi v Dalmaciji. Želimo, bi se isto ukrenilo nemudoma tudi v našem Primorju.

Mila je zmanjkalo v Avstriji. "Dzienik Poznanski" piše 28. julija: Vlada je odredila, da se od 21. julija do 31. avgusta omeji uporaba mila za umivalne in pralne svrhe. Dosedaj je oseba dobivala 100 gramov mila za umivanje in 500 za pranje, toda od sedaj naprej do 31. avgusta pa se bo dajalo samo še 50 gramov za umivanje in 250 gramov za pranje. Koncem avgusta pa se milo sploh ne bo več prodajalo in bo vlada ustavila vsako nadaljno prodajo mila.

Novi pozivi za vojno. Ministerstvo je odredilo, da se pokliče pod zastave 28. avgusta devet letnikov črne vojske od 1885-1889 in od 1893-1896, a letniki 1890, 1891, 1892 bodejo pozvani kasneje. Na Ogrskem pa so pozvani letniki 1885-1897 kot tudi letniki 1863-1865, ki so sedaj proglašeni sposobni za vojno službo.

Rekviranje zvonov. V Zagrebu so sneli iz stolpa cerkve sv. Marka, sv. Ivana in Srca Jezusovega po dva zvona, 3. avg. je bil odvzet en zvon iz stolpa cerkve v Frankopanski ulici, a 4. avgusta so odvzeli zvonove pravoslavni cerkvi na Preradovičem trgu.

Knjiga za ruski jezik na Hrvatskem. "Hrvatska" javlja z dne 10. avgusta. V zalogi J. Merhauta v Zagrebu je izšla knjiga "V mesecu dnij se naučite rusko brez učitelja", spisal V. Choma-Dowski. List Hrvatska to knjigo jako toplo priporoča Hrvatom. Menda kaj sluti, da bo po vojni dobro za onega, ki zna rusko!

Češki proglasi na laški fronti. List "Naše Jedinstvo", ki izhaja v Splitu v Dalmaciji prinaša dopis grofa Lovriča iz laške fronte, v katerem se med ostalim piše sledeče: Pred tremi dnevi je neki laški aeroplan vrgel v naše strelne jarke proglase v češkem jeziku ali da se bolje izrazim — spričevalo siromaštva. Proglas je v resnici zbudil mnogo smeha. V tem proglasu se namreč čita, da bodejo Italijani zopet osvobodili Srbijo in Macedonijo!.....In kdo neki je ta proglas sestavil?

Smrt Jele Kobenzl. Iz Zadra se porča, da je tam 25. julija umrla gospa Jela Kobenzl, soproga pok. profesorja Kobenzla in mati finančnega svetnika Friderika Kobenzla. Rodbina Kobenzl je posebno v Ribnici na Kranjskem dobro znana.

Fascorijev govor. Tržaška "Edinost" je pošteno ošvrkala v svoji številki 2. avgusta govor, ki sta ga imela laški minister Sonnino in Foscario v laškem parlamentu in pravi, da so laški vojaki umirali, toda umirali so zastonj, kajti dokler je kaj Jugoslovanov na jugu, ne bo niti Trst, niti Istra, Dalmacija ali Reka italijanska. Na Foscarijevo izjavo, da pravoslavna Srbija ne more zahtevati za sebe katoličane v Dalmaciji, katero zahteva Italija, piše "Edinost": Torej Foscari priznava, da se nahajajo v Dalmaciji pravoslavni Srbi in katoliški Hrvati? Toda kje so potem njegovi italijanski bratje? Foscari je jako velikodušen in milostljiv napram Srbiji. Zato, ker se je Srbija do uničenja žrtvovala za zaveznike, obeta Foscari Srbiji od svoje strani žrtvo, in to v najboljšem položaju eno samo pristanišče, ako bi slednje ne bilo na potu italijanskemu gospodarstvu na Jadranu. Glejte, glejte, kaj vse ne bi Foscari žrtvoval za toliko prelite srb. krvi! Z Dalmacijo in Slovani v Dalmaciji bi Foscari jako lahko obračunal, ker že sedaj preti z velikim laškim iredentizmom. Toda tega iredentizma ni, in da ga v resnici ni, se je lahko prepričal Foscari tekom vojne na Doberdobski planoti, ko se niti en Italijan ni boril proti Italiji ampak samo Dalmatinci, pravi Hrvati. Kje naj potem Foscari išče svoje tovariše?

Spremenitev Avstrije. Tržaška "Edinost" prinaša pod gorenjim naslovom nazore socijalističnega državnega poslanca v Avstriji Pernerstorferja, ki piše v "Berliner Tagblatt", da so zahteve avstrijskih Nemcev nikakor ne dado izpolniti brez nasilja in prelivanja krvi, ne da bi pogazile vse ustavne in osnovne državne pravice. Javna tajnost je, da se v avstrijskem notranjem ministerstvu mnogo dela na tem programu. In raditega je bil baron Handel pozvan v ministerstvo notranjih zadev. Dr. Pernerstorfer očita svojemu drugu Fridjungu, da on gleda samo za zunanjo moč Avstrije, toda notranje zadeve pa popolnoma v nemar pušča. In to je grešno. Friedjungovo mišljenje, pravi Pernerstorfer je pri nas jako razširjeno. Nadalje pravi, da je v Avstriji ena sama demokratska ustanova, in to je javna tajnost, da je volivni red najslabši, kar se jih dobi na svetu. Narodi in mase so postale mnogo bolj zavedne, vsakdo bo čim več zahteval, vsakdo bo predložil svoj politični račun. "Edinost" pristavi k temu: Četudi je Pernerstorfer eden izmed prvakov v socijalistični stranki Avstrije, pa si ga ne smemo predstavljati kot upornega in trdoglavega internacijonalista in protivnika vsake narodne zavesti. On je bil svoje čase nemški nacijonalec, in je v politični evoluciji vedno ohranil svoje nemško prepričanje.

Avstrija prizna zapostavljanje Slovanov v prid Italijanov. Zagrebški list "Hrvatska" z dne 10. avgusta prinaša uvodni članek, v katerem izmed ostalega pravi tudi sledeče: Ako je g. Giollitti (laški državnik. — Op. ured.) navdušen za Nemčijo, ki se proglaša solidarnim z Avstro-Ogrsko, tedaj bi moral kazati tudi sosednji monarhiji nekoliko več naklonjenosti, za kar ima pač mnogo vzrokov. Avstrija je bila v svojih bojih napram Italiji precej srečna, pa je morala Avstrija Italiji vseeno odstopiti Lombardijo in Beneško. Temu je mnogo pripomogla okolnost, da je Italija uživala do leta 1870 veliko prijateljstvo Nemcev, in da so bili Nemci do tedaj vedno nasprotniki Avstrijcev. Toda kakor hitro je prišlo med Avstrijo in Prusko do dogovorov in sporazuma, tedaj je pričela kazati Italija Avstriji drugo lice kljub laško-avstrijski sveti alijanci. Avstrija je postala napram Italiji jako prijazna, kljub temu, da je Avstrija strogo katoliška država in so Italijani leta 1870 odvzeli papežu državo in premoženje. Avstrija raditega ni posvarila Italijanov, pač pa je celo zvezo naredila z njimi. (Tu je dvoje vrst zaplenjenih od cenzorja. Toda kolikor se more dognati je bilo tu nekaj zapisanega v slovansko korist. Op. ured.) Slovani v Avstriji so imeli hude borbe, da so se vzdrževali italijanskega pritiska, kajti Italijani so zvezo z Avstrijo uporabili za to, da so na škodo slovenskega in hrvatskega naroda poitalijančili na stotine slovenskih in hrvatskih krajev, potujčili na tisoče slovenskih in hrvatskih otrok. Da Italijani so v sami avstrijski monarhiji naredili več zarot proti habsburški dinastiji, delali propagando proti monarhiji, neprestano so delovali, da odtrgajo monarhiji provincije in jih zjedinijo z Italijo. Vse to se je delalo ob času, ko je bila Avstrija zvezana z Italijo in v tesnem prijateljstvu. (Tu je zaplenjen cel odstavek. Op. ured.) To niso bili dokazi prijateljstva. In Giolitti opravičuje to postopanje laškega naroda.

Kakšna je žetev na Kranjskem. "Domoljub" piše dne 10. avgusta sledeče: Žetev je spadla slabše kot smo pričakovali. Radi lanske vlažne jeseni je zgnjilo mnogo semena. Klasje je postalo redko, v mnogih krajih ničevo in lahko. Kmetje bodejo imeli žita komaj za doma. Ponekod so imeli dobro žetev posebno tam, kjer so uporabili mnogo kalijeve soli in fosfatov. Pričakovati je velikega pomanjkanja žita v bodočem letu. Že zadnje leto se je pripetilo, da smo morali radi slabe jeseni omejiti sejanje žita in da sadimo več krompirja kot žita.

Po padcu Gorice. "Slovenec" 11. avgusta piše: Desolatio... Popoldne je, ko to pišem. Begunci iz Gorice, Solkana in vseh krajev vipavske doline bežijo po cestah. Matere nosijo dojence v naročju, fantički in dekleta nedorastlih let nosijo teška bremena. Odrejeno je bilo, da morajo vsi begunci preko kranjske meje, da se na goriških tleh sploh ustaviti ne smejo. Teški avtomobili vozijo mimo, konjeniške patrole, treni, pešci, ranjenci, ujetniki... In ujetnikov je precej. Lahko ranjeni gredo sami v bolnišnice. Nehote se mi pojavlja v duši prizor iz Sinkiewičevega romana "Z ognjem in mečem", ko prijezdi kozak na trg na uspehanem konju, kričeč tako: "Hmel bije Lahe". Oj ti naša Gorica, ti naša solčna Gorica. kdaj pride konec tvojemu trpljenju. Italijani brez prenehljaja razbijajo s topovi našo vipavsko dolino.....Evakuacija Gorice se je zvršila 8. avgusta ob 6. zvečer.....Civilnih prebivalcev je bilo mnogo pobitih in ranjenih v Gorici, Št. Petru in Solkanu. Pa vseeno se računa, da je v Gorici ostalo še kakih 6000 ljudi, ki so se skrili v kleteh. Teški so dnevi, toda čvrsto verujemo v vojno srečo.....Mi nečemo Italijana, Gorica bo in mora ostati slovenska!

Še nekaj o padcu Gorice. "Slovenec" poroča dne 10. avg. Včeraj zvečer je dospela v Ljubljano posebna brzojavka, da so 8. avg. prodrle posamezne sovražnikove armade v Gorico. Toda Gorice niso dobili. Našli so se kupi razvalin, izpod katerih se je še kadilo. Bila je to laška patrola, o kateri se govori, da je ustrelila neko babico, ker ni hotela izdati skrivališča avstrijske armade. Italijani so v začetku vojne mislili, da pridejo v "Gorizio" kot na sprehod, in da se bodejo prave težkoče za nje začele šele za Ljubljano. Gorica je veljala Italijane 300.000 mož. Ni verojetno, da bi se Italijani držali v Gorici. To bi bilo peklo za nje. Prišli so, o tem smo trdno prepričani, samo bližje svojemu grobu, zeleni Soči. Iz razvalin "Gorizie" bo vstala zopet naša solnčna Gorica, svobodna starih okovov, kjer se ne bo več širil laški iredentizem.

Kajzerjev vrt, pokopališče Srbov. "Pester Lloyd" poroča: Zavezniška oblast je spremenila krasne vrtove nemškega cesarja na otoku Krfu, kjer je imel nemški cesar svojo krasno palačo Ahileon, v pokopališče za Srbe. Vsak teden se vidi pred gradom Ahilejom francoska bolniška ladija, ki prinaša trupla Srbov, nakar jih pokopljejo na nekdajni lastnini nemškega cesarja, v ahilejskih vrtovih.

Kako se potuje v Srbijo. Kdor hoče iz Avstrije potovati v Srbijo mora poslati prošnjo na direkcijo c. kr. avstrijskega trgovskega muzeja na Dunaju. Prošnje, ki se pošiljajo naravnost na oddelek za potne liste v Belgradu, ne bodo upoštevane. Prošnjiki so dolžni, da pošljejo c. kr. muzeju potni list, izdan od politične oblasti z jasno naznako pota v Belgrad, in zajedno se mora navesti vzroke takega potovanja. C. kr. oddelek za potne liste potem brzojavno naznani prošnjaku, kar se smatra za dovoljenje, da sme prekoračiti mejo. Vse stroške tega mora plačati prošnjik.

Roda Roda o ruski armadi. ("Neue Frei Presse", 11. avk.) Roda Roda piše: Neki višji častnik, ki se je vrnil ranjen s fronte, mi je te dni povedal sledeče: To je popolnoma nova in povsem drugačna armada, katero so nam Rusi sedaj postavili nasproti. Hrabri in dobri so to, častniki ki so nekaj vredni, odločno, zavedno vodstvo. Rusija, ki je bogata na človeškem materijalu lahko prenaša te žrtve. In nam se tega ni treba sramovati. Borimo se z enakim sovražnikom. Zato je vsaki naš uspeh tem večji, in tem častneje bo za nas, da pridemo iz te vojne kot zmagovalci. (Vprašanje je samo, kakšne avstrijske "uspehe" in kakšno "konečno zme-

Dalje na tretji strani.

Prince Albert daje kako vost, ne premij ali kuponov!

Prince Albert tobak se je vedno prodajal brez kuponov ali premij. Mi damo raje kakovost. Tako, da boš, kadar deneš Prince Albert v pipo ali ga zviješ v cigareto, dobiš šele osebno informacijo o istiniti kakovosti katero najraje uživaš! Ker je popolni namen Prince Albert kakovost brez kuponov ali premij, ni njega prodaja prizadeta ne z vladno in ne z državno prepovedjo njih rabe.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

Na drugi strani Prince Albert zavoja je žitati: Proces patentiran 30. julija 1907.

odgovarja vsaki zahtevi kajenja! Dokaz, da ne grize tvojega jezika in ne žge tvojega grla! Dokazuje, da naredi patentirani proces, po katerem je izdelan Prince Albert, da ga izberejo izmed vseh izdelkov vsi možje celega sveta. Kadi ga v prijazni tvoji pipi ali zvitega v cigareti — dal ti bo največji užitek, je hladen in užiten in zadovoljiv. In kadi, kolikor hočeš, pa te ne bo grizel ali pekel! Prej ko spoznaš Prince Albert, prejboš zadovoljen s tobakom.

Prince Albert se kupi povsod v rdečih vrečicah po 5c., v rdečih škatljah po 10c. finetnih in polfinetnih kulturnih humidorjih in unanih bratskih humidorjih z vlažno gobo zaprti.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY
Winston-Salem, N. C.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 13. nov. 1910. v državi Ohio

S.D.Z.

Inkorpor. 13. marca 1914. v državi Ohio

Sedež: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URADNIKI:

PREDSEDNIK: JOHN GORNIK, 6105 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOZ KOGOJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVERNIK, 1053 EAST 62nd ST.
BLAGAJNIK: JERNEJ KNAUS, 1052 EAST 62nd STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SELIŠKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBORNIKI:

Frank M. JAKŠIČ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUS 6019 Bonna ave.
Frank ZORIČ, 5909 Prosser ave. Frank ČERNE, 6033 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Ignac SMUK, 1051 Addison Rd.
Anton OSTIR, 1155 E. 61st St.

Seje vrhovnega odbora se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9.30 dopoldne v pisarni vrhovnega urada.

Pisarna vrhovnega urada 1052 E. 62nd St. drugo nadstropje, nadaj. Cuyahoga Telefon Princeton 1276 R.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega tajnika.

Zvezino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Osem mesečni račun S. D. Z. od 1. januarija do 31. avg. 1916

DOHODKI:

Posmrtninski asesment krajevnih dr.	$10,406.46	
Od posojila št. 1. 6% od 7-12 do 1-12	$ 99.00	
Od posojila št. 2. 6% od 12-8 do 6-7	$ 60.00	
Od posojila št. 3. 6% od 1-13 do 6-30	$ 92.95	
Od posojila št. 4 6% od 2-7 do 6-30	$ 23.83	
Od posojila št. 5. 6% od 4-11 do 6-30	$ 20.00	
The Garfield S. B. 3202 4% okt. do april.	$ 56.74	
The Lake Shore 33533 4% jan do junija	$ 142.14	
The Clev Trust 18799 4% jan. do junija	$ 99.41	$11,000.53
Bolniški in odškod. ases. krajevnih dr.	$ 8,041.52	
The Lake Shore 33534 4% jan. do junija	$ 105.92	$ 8,147.44
Upravni sklad krajevnih društev	$ 1,661.40	
Pristopnina	$ 222.00	
Plačilne knjižice	$ 37.70	
Znaki	$ 76.40	
Razno	$ 2.50	
Sprem. oporok, prestop. in pot. listov	$ 21.50	
Vrh. zdrav. za preiskavo novih kand.	$ 42.25	
The Clev. T. Co. od ček. računa 2%	$ 1.95	
Tisk od mimografa	$ 6.75	$ 2,072.45
Skupaj dohodkov v osmih mesecih		$21,220.42
Skupaj stroškov v osmih mesecih		$ 7,925.75
Preostanek		$13,294.67

Prenos blagajne z dne 31. decembra, 1915.

Posmrtninskega asesmenta	$22,345.88	
Bolniškega asesmenta	$ 6,039.96	
Upravnega sklada	$ 392.16	$28,778.00
Skupaj		$42,072.67
Vrneni čeki 152. 1165. 1178.	$ 65.57	$ 65.57
Skupno premoženje Zveze z dne 31. avgusta, 1916.		$42,007.10

STROŠKI:

Posmrtnina	$1,600.00	
Bolniška podpora	$5,157.47	$6,757.47
12 Plača uradnikom	$ 615.00	
13 Pregledovalci računov	$ 60.50	
17 Vrhovni zdravnik za preiskavo prošenj	$ 13.50	
21 Licence za poslovanje Zveze v Ohio	$ 25.00	
22 Najemnina pisarne	$ 80.00	
23 Tiskovine	$ 18.41	
24 Znamke in telefon	$ 36.44	
25 Pisalne in hišne potrebščine	$ 39.26	
26 Glasilo	$ 75.00	
28 Advokat	$ 35.00	
33 Varščina vrh. in kraj. uradnikov	$ 39.08	
34 Razno in nagrada za nove člane	$ 61.09	
35 Actuary	$ 65.00	
36 Stroški konvencije, dvorana	$ 5.00	$1,168.28
Skupaj stroškov v osmih mesecih		$7,925.75

Denar naložen na sledečih bankah in posestvah:

POSMRTNINSKI ASESMENT:

3202 The Garfield Saving Bank @ 4%	$4,338.30	
33533 The Lake Shore Bank @ 4%	$6,977.44	
18799 The Cleveland Trust Co. @ 4%	$5,630.67	$16,946.41

Na posojilo z 6% na leto na posestvah:

1. Sublot št. 8 E. 60th St.	$2,000.00	
2. Sublot št. 347 Addison Rr.	$3,300.00	
3. Sublot št. 4 Metta ave.	$1,000.00	
4. Sublot št. 580. 584 West Park Ohio	$1,500.00	
5. Sublot št. 32 Norwood Rd.	$2,200.00	
6. Sublot št. 145 E. 68th St.	$1,300.00	
7. Sublot št. 2 E. 61st St.	$2,000.00	
8. Sublot št. 35 Thames ave.	$1,500.00	$14,800.00
Skupaj		$31,746.41

Bolniški in odškodninski asesment.

33534 The Lake Shore Bank @ 4%	$2,993.20	
24648 The Cleveland Trust Co. @ 4%	$1,135.63	
The Lake Shore Bank na čekovni račun	$ 845.53	$ 4,974.36

Na posojilo z 6% na leto na posestvah:

1. Sublot št. 21. Sylvia ave.	$1,500.00	
2. Sublot št. 22. Sylvia ave.	$1,500.00	
3. Sublot št. 1-2 Bonna ave.	$1,000.00	$ 4,000.00
Skupaj		$ 8,974.36

Upravni sklad:

The Clev. Trust na ček. računu	$1,266.33	
Ročna blagajna tajnika	$ 20.00	$ 1,286.33
Posmrtninskega asesmenta		$31,746.41
Bolniškega asesmenta		$ 8,974.36
Upravnega sklada		$ 1,286.33
Skupaj		$42,007.10

Cleveland, Ohio, 9. septembra, 1916.

Frank M. Jakšič, nadzornik. Josip Russ, nadzornik.
Jernej Knaus, blagajnik. Frank Hudovernik tajnik.

Nadaljevanje iz 2. strani.

go" misli Roda Roda. Op. uredništva.)

Begunci iz Bukovine na Štajerskem. "Obzor" z dne 2. avgusta poroča: Od številnih avstrijskih podanikov, ki so pred Rusi pobegnili iz Bukovine, jih je dospelo kakih 700 v slovensko mesto Brežice. Ker pa je bilo tako pomanjkanje med begunci, da so nekateri umirali od lakote, je država preskrbela najnujnejše.

Konfiskacija srbskega premoženja. Iz Zagreba poročajo, da je vlada zaplenila kanclijo in premoženje srbskega advokata Dr. Cige Aranicki, ker se je trdilo, da so ga Srbi, ko je bil od njih vjet, spustili na svobodo ter da ni trpel onih muk, katerim so bili izpostavljeni mažarski častniki v Srbiji. Po ofenzivi se je znašel v Švici, kjer ga je iskala njegova mati. Policija je tudi dognala, da je direktor hranilnice v Mitrovici, Nikola Ilič pošiljal denar Aranickemu v Švico. Ilič je prišel raditega v preiskavo, in dasi se nahaja v poslednjem štadiju jetike, je bil potrjen in odgnan na fronto. (To je prav po avstrijsko.)

"Jugoslavija." "Hrvatska" prinaša z dne 4. avgusta pod naslovom "Jugoslavija" članek iz "Gazette de Lausanne" s sledečim uvodom: Pod naslovom "La question italo-slave" je izšel v "Gazette de Lausanne" članek, katerega prinašamo, da se vidi, kako se v tujem svetu sodi o naših hrvatskih primorskih krajih in kako je osvojevalna ideja Italijanov smešna ne samo pri nas ampak tudi pri drugih ljudeh. Dobro je, da se taki glasovi zapomnijo, četudi smo prepričani, da bodejo hrabri hrvatski sokoli preprečili vsako nadaljno polemiziranje o tem predmetu. Ob njih trdnih mišicah se bodejo razbile vse laške pretenzije, kakor so se dosedaj razbili vsi njih besni napadi na fronto." Naprej se citira članek in pristavi se sledeče: "Kakor je videti ima stvar Jugoslovanov odločne branitelje, in upamo, da pridejo do konca vojne Italijani do tega prepričanja."

Listnica uredništva.

J. Jerich, La Salle, Ill. Vaš dopis je že izšel v newyorškem listu, torej nima nobenega pomena več za javnost, da bi bil priobčen tudi v pri nas. Vprašali bi vas le, če ste v New York poslali drugačen dopis ko našemu uredništvu. Dočim trdite v dopisu, nam poslanem, da edino Cleveland in naš list delujeta v prvotno začrtani smeri, je bilo v newyorškem dopisu vse to spuščeno. Ali so pa gospodje pri "G. N." dopis po svoje prikrojili? Sicer pa ne mislite daleč, če pošiljate enake dopise listu, ki je proti Jugoslaviji, iz katere se norčuje danzadnevom kot se norčuje iz Slovencev, o katerih trdi, da so za nič in da za nje nobene pomoči ni. Pozdravljeni!

VINSKA TRGATEV!
Vince je sladko!
Teče pravko gladko!

Saj čuda ni, kó je letos grozdje tako sladko. Čujte, kje pa raste? Veste kje, v Jos. Birkovi dvorani. Ravno v nedeljo, 8. oktobra bo zrelo. (Toda krasti je prepovedano.) Nastop viničarjev in viničark ob 6. uri zvečer. Kratko-krila brhka dekleta in brhki fantje so vsi iz Trške gore. S seboj pripeljejo tudi tistega muzikanta, ki igra na enaindvajset piščalk. Osebe, ki nastopijo so: Viničarji in viničarke, župan in mati županja, čuvaji, tatovi, sodniki, eksekutorji in špeh-kamra. O polnoči pa nekaj kar se naprej ne sme povedati. Cenjenemu občinstvu je dobro znano, da "Slovenske Sokolice" so in bodo skrbele za najboljšo postrežbo, pa tudi za red in točnost. Pričetek točno ob 5. uri zvečer. (118) **Slovenske Sokolice.**

Naročnikom v Pueblo, Colo.

Naznanjamo rojakom, da je naš zastopnik za Pueblo, Colo. Mr. John Germ, 412 Spring st. On sme pobirati naročnino in izdajati pobotnice. Rojakom ga priporočamo.

Upravništvo Cl Am.

Silne štatistike.

V štatistiki, ki je bila pravkar priobčena v New Yorku od strani American Association for Labor se vzbuja pozornost občinstva na dejstvo, da vsak delavec rad ibolezni zgubi 9 delavnih dnij na leto, radi česar ameriški delavci zgubijo na leto $500,000,000. Ta zguba petsto milijonov dolarjev se da preprečiti, če se prepreči bolezen. Najprvo je treba popolnomo sčistiti organe. Vzemite Trinerjevo ameriško grenko vino, ki sčisti odvajalne organe brez slabosti, utrdi te organe in regulira njih delo, poveča apetit in vzdržuje telo čisto in močno. Trinerjevo ameriško grenko vino nima nobenih kemikalij, je pripravljeno iz grenkih zelišč in ima veliko zdravško vrednost, ker obstoji iz naturnega rudečega vina. Cena $1.00. Po lekarnah.

* * *

Trinerjev liniment je prve vrste zdravilo. Številne priče dokazujejo to. Pri revmatizmu nevralgiji, napetju daje hitro pomoč. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c. Jos. Triner, izdelovalec. 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Naznanilo in vabilo.

S.P.P. dr. Zvon prijazno vabi rojake in društva k zabavnemu večeru, ki ga priredi dne 14. oktobra v M. Plutovi dvorani na 81. cesti. Pričetek ob 7. uri zvečer. Vabi se vse člane in članice, prijatelje in prijateljice pevskega dr. Zvon. Za dobro postrežbo v jestvinah in pijači bo preskrbel (121)

Odbor.

Išče se ženska, ki bi čez dan varovala tri otroke. 14700 Hale ave.

Proda se čedna pritlična hiša za eno družino. Poleg še en lot na vogalu. Istotam se prodaste tudi dve kravi. 16100 Saranac Rd.

Soba se odda v najem za dve osebe. Kopališče na razpolago. Za žensko z hrano, za moškega brez hrane. 3536 E. 80th (119)

Odda se v najem čedna soba, brez hrane, za enega ali dva fanta. 1176 E. 61st St. številka vrat 7. (118)

Dva mirna in poštena fanta se sprejmeta na hrano in stanovanje. 5811 Bonna ave.

Išče se dekle za postrežbo v restavrantu. Dobra plača. Oglasi naj se na 60III Bonna ave ali pa Lake View Hotel, 1155 W. 9th St. (119)

Išče se čedna soba, v zimskem času kurjena. Želi se tudi hrana. Vpraša se v uredništvu.

DELO! DELO!

Takoj dobe stalno delo možje, da polnijo sode in vozijo sol. Zaslužek nad $3.00 na dan Delo 10 ur. Stalno delo vso zimo. The Union Salt Co. New York Central Railroad, E. 65th Vzemite St. Clair karo (128)

Najnovejše fine in trpežne ženske in otročje suknje dobite vedno po nižji ceni kakor kje drugje, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair (Wed. x114)

Mala družina, mož in žena želi dobiti stanovanje 3 sobe, do 1. novembra ali prej. Naznani naj se uredništvu, kdor ima kaj za oddati. (118)

Hiša za dve družini s kopališčem in vsem potrebnim naprodaj. Jako lepa hiša po nizki ceni. 1152 E. 77th St. (118)

HIŠA NAPRODAJ.

Dve hiši na enem lotu, na Metta ave. Za 4 male družine, renta na mesec $29. Cena samo $2700. Šesto dolarjev plačate takoj, drugo na lahka odplačila. John Zulich, 1165 Norwood Road. (118)

Dobri sodi od žganja so naprodaj. Oglasite se takoj pri Korče Bros. 513 E. 152nd St. (117)

Išče se slovensko dekle, ki zna angleško, za v zlatarsko trgovino. Stalna služba. Hueter Jewelry Co. 5372 St. Clair ave. (x86)

Najboljše ženske, moške in otročje svedre (jopiče) dobite vedno po nižji ceni kakor kje drugje pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair (Wed. x114)

NOVE HIŠE NAPRODAJ.

V Collinwoodu imam mnogo hiš naprodaj od $3000 naprej do $4500. Za eno družino ali dve. Hiše so nove, ravnokar dodelane. Se lahko takoj preselite v nje. V hišah je električna luč, kopališče in vse moderne naprave. Hiše so v okolici slovenske cerkve. Ako imate le $500, lahko dobite hišo, drugo pa plačujete namesto renta. Za nadaljna pojasnila vprašajte pri (128)

JOHN ZULICH,
1165 Norwood Rd.

Princeton 1298 R.

Takoj dobi delo trgovski vajenec ali pomočnik za grocerijo. Blaž Boldan, 5301 St. Clair ave. (118)

CENIK MALIH OGLASOV.

IŠČE SE DELAVCE VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst

1. krat po.....40c.
3 krat po.....35c.
6 krat po.....30c.
vsaka nadaljna vrsta po 6c.

DELO IŠČEJO VSE VRSTE, do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....20c
3 krat in več po.....17c.
vsaka nadaljna vrsta po 3c.

SOBE SE ODDAJO IN NA HRANO SE SPREJMEJO, do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....25c.
3 krat in več po.....20c.
Vsaka nadaljna vrsta po 4c.

V NAJEM SE ODDA, HIŠA, STANOVANJE, TRGOVINA, itd. NAPRODAJ HIŠA, TRGOVINA, FARMA, KONJI IN DRUGO. IŠČE SE OSEBE, ZGUBLJENO, IN DRUGO NEOZNAČENO. do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....50c.
3 krat po.....42c.
6 krat in več po.....35c.
vsaka nadaljna vrsta po 7c.

IŠČEJO SE TRGOVSKI SOLASTNIKI ALI DRUGE DENARNE PRILIKE — PREKLICI IN DRUGE OSEBNO STI. do 25 besed ali 6 vrst.

1 krat po.....60c.
3 krat in več po.....$1.50
vsaka nadaljna vrsta po 10c.

ZAHVALE IN MRTVAŠKA NAZNANILA.

Vsaka vrsta po.....6c.
Za večkrat se ista cena pomnoži.

DRUŠTVENA NAZNANILA.

1krat po.....4c vrsta
Za večkrat po.....3c vrsta
4 do 5 besed se računa ena vrsta.

VELEVAŽNA KNJIGA.

Izšla je velevažna knjiga za ameriške Slovence, pod naslovom "Slovenija Vstani!" delo našega slovenskega učenjaka in delavnega Jugoslovana dr. Niko Zupaniča. Ta knjiga bi morala priti v vsako slovensko hišo v Ameriki. Ta knjiga bi morala biti evangelij za ameriške Slovence, kar se tiče naše jugoslovanske politike! Nad sto strani obsegajočo knjigo krasi pet izvrstnih slik velikega pomena. To knjigo dobijo v roke slovenski ujetniki v Rusiji. 5000 knjig je poslanih v Rusijo Slovencem. 5000 knjig je namenjenih ameriških Slovencem! Bratje, sezite po tej knjigi, ki velja le 50 centov. Zraven dobite veliko mapo jugoslovanske zemlje! Naroča se pri nas, ali pa naravnost od Dr. Niko Zupaniča, 1369 E. 40th St. Cleveland, Ohio.

V najem se odda ena soba za dva fanta, brez hrane. 1308 E. 55th St. (117)

Front soba z vso opravo, s hrano ali brez, se odda za 2 fanta ali dve dekleti. 6528 Schaefer ave. (117)

Čedna soba se odda v najem s kopališčem na razpolago. 6724 Bonna ave. (117)

Ženska dobi službo, da pomaga v kuhinji. Plača dobra. Vpraša se pri Fannie Plevnik, 3877 Lakeside ave. (117)

Pravi starokrajski brinjevec
Cena 6 steklenic . . . $6.50
Cena 12 steklenic . . . $13.00

Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic . $6.50
Cena 12 steklenic . . . $13.00

Imamo najfinejši tropinjevec in drožnik. 1 gal. $2.25, $2.50, $2.75

Pristna rudeča ohioska vina
Galona . . 50, 55, 60 in 65c

Katavba in Delavare vino 80 in 85c gal.

Vinska posoda ob 5 do 10 gal. velja $1.00, za 25 gal. posoda $2.00. Pri večjih naročilih je sod brezplačen. Te cene se samo za na debelo. Naročilu naj se priloži denar in natančni naslov.

The Ohio Brandy Distilling Co.

Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.

6102-04 St. Clair Ave. - - Cleveland, O.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naše tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

NA ZNANJE POŠILJATELJEM DENARJA V STARO DOMOVINO!

Vsled negotovega dostavljenja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, da se vsled vojne izplačajo mogoče s zamudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude

Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne, in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja

K: 100 - $13.50 *K: 1000 - $132.00*

Tvrdka Frank Sakser,

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

DERUES.

ROMAN SILNEGA ZLOČINCA

Spisal
ALEXANDER DUMAS

In kot bi mu nesreča gospe Legrand in njenih otrok še ne zadostovala, je Derues celo mrmral radi one skorje kruha, katero je moral dajati gospej Legrand. Nekaj dnij po požarju v kleti, radi katerega je napovedal napačen bankerot, je zahtevala gospa Legrand denar ,katerega ji je Derues še dolgoval. Derues se je delal kot bi moral najti prepis, toda ni mogel dobiti. "Dajte mi svojo pogodbo, gospa," je rekel, "ker potrdilo lahko napišemo na vašo pogodbo. Tu je denar."

Udova je odprla svojo listnico in izročila papir Deruesu. Derues pa ji ga potegne iz rok in ga raztrga. "Sedaj,' reče Derues "ste plačani, in jaz vam ničesar več ne dolgujem. Če vam je ljubo lahko na sodniji tudi prisežem, in nihče vam ne bo vrjel, če bodete vi drugače trdili."

"Nesrečni človek," zakliče nesrečna udova, "naj Bog odpusti tvoji duši, toda tvoje truplo bo gotovo viselo na vislicah!"

Zaman se je pritoževala in pripovedovala drugim o njegovih sleparijah. Derues se je znal opravičiti povsod in ni zaman sejal raznih podtikanj proti njej. češ, da ga je hotela zapeljati v pohotnost in ker se ji ni hotel udati, pa sedaj trosi laži o njem. Osleparjena za svoje premoženje in trgovino, je sirotna udova zapustila hišo, dasi je imela pravico bivati v njej in se izjavila, da se raje podvrže najslabšemu življenju kot bivati še nadalje z Deruesom pod eno streho.

Derues se ni ustrašil nobene žrtve, nobenega dela, nobenega umora, da je dosegel svoj namen. Predno nadaljujemo o njem, je umestno omeniti še dva teška zločina, zgodbo dveh žrtev, katerih smrtnih krikov ni nihče slišal.

Glas o dobrem imenu hinavca je prišel celo preko mej Pariza. Neki mladi mož iz dežele je nameraval pričeti grocerijsko trgovino v Parizu in se je obrnil na Deruesa za nasvet in vse potrebno. Konečno je sam prišel v hišo k Deruesu in je prinesel s seboj svoto osem tisoč frankov, katere je dal spraviti Deruesu in ga prosil naj mu pomaga najti kako mesto. Pogled na zlato je zadostoval, da je Derues takoj mislil na zločin. Kakor hitro je Derues položil svoje roke nad osem tisoč frankov, tedaj je bilo gotovo da nikdar več ne izroči tega denarja iz rok. Več dnij je tako minulo ko se je Derues vrnil nekega popoldneva domov nenavadno vesel in živahen tako da ga je mladi mož iz kmetov vprašal: "Ali ste zvedeli kako dobro novico za mene?" je vprašal "ali ste imeli kaj sreče pri mojem podjetju?"

"Prijatelj moj," je odrvnil Derues, "kar se mene tiče je uspeh odvisen od mojega dela. Toda obljubil sem vam, da se potrudim tudi za vas, vaši stariši so mi zaupali, in skazati se moram, da sem vreden njih zaupanja. Čul sem danes o neki trgovski priliki v enem najboljših mestnih delov. Vi lahko kupite dotično trgovino za dvanajst tisoč frankov, in želel bi vam posoditi denar, ki vam še manjka. Toda pisati morate najprvo svojemu očetu, da ga pregovorite in na noben način ne smete zgubiti tako dobre prilike. Oče se mora nekoliko žrtvovati in vem, da mi bo pozneje hvaležen."

In sin je v resnici naznanil očetu, nakar je slednji poslal še štiri tisoč frankov v Pariz in prosil Deruesa naj ne zamudi nobenega časa, da preskrbi za sina dobro trgovino.

Tri tedne pozneje pa je prišel oče ves v skrbeh v Pariz. Prišel je, da vpraša po svojem sinu, od kateerga ni ničesar slišal ves ta čas. Derues ga je sprejel z največjim začudenjem zatrjujoč, da se je mladič vrnil domov. Povedal mi je, da ste mu vi sporočili naj opusti misel na trgovino v Parizu in naj pride domov, kjer imate za njega dobro ženitovansko partijo. S seboj je vzel dvanajsttisoč frankov, zakar je Derues pokazal pobotnico, podpisano od sina.

Nekega večera, ko se je naredil mrak, je Derues odpeljal svojega gosta, ki se je pritoževal, da ima notranje bolečine. Kam sta šla? Nihe ne ve, toda Derues se je vrnil šele zjutraj, ves utrujen in zmučen, o mladem možu se pa nikdar več ni slišalo.

Pri Deruesu je bil v službi neki mlad pomočnik, nad katerim je Derues neprestano kričal. Dečka je obtoževal nemarnosti, zapravljanja časa in da je delal eno delo, ki ne vzame več kot uro časa, tri ali štiri ure. Ko je Derues prepričal dečkovega očeta, da je njegov sin slab fant in vreden kazni, je prišel nekega dne vez razburjen k njemu.

"Vaš sin," se je izjavil Derues, "je včeraj pobegnil in odnesel šeststo frankov, s katero svoto bi moral danes plačati neki račun. Deček je vedel, kje imam denar, katerega mi je ukradel."

Derues je grozil, da gre pred sodnika in naznani tatvino in se je dal potolažiti šele, ko je oče obljubil plačati. Toda resnica je, da je Derues šel z dečkom en večer prej na sprehod, toda se je vrnil sam, o dečku pa ni bilo nikdar več slišati.

Toda krinka, ki je zakrivala resnico je postajala od dneva do dneva prozornejša. Trojni bankerot mu je odvzel mnogo upljiva, in ljudje so začeli poslušati pritožbe proti njemu, katere pritožbe so poprej smatrali za navadna sumničenja. In neka njegova odkrita sleparija pa ga je prisilila, da je zapustli soseščino.

Poleg svoje hiše je dal v najem drugo hišo nekemu krčmarju. Zahteval je od tega krčmarja plačilo šeststo frankov, če hoče še nadalje ostati v hiši. Možu se je zdela cena pretirana, toda ker si je naredil dobro trgovino, je plačal. Toda krčmar je dobil v kratkem priliko, da se maščuje.

Neki mladenič, ki je stanoval pri krčmarju, da se izuči posla, je prišel nekega dne v trgovino k Deruesu. In dočim je moral čakati, se je zabaval s tem, da je podpisal svoje ime na kos praznega papirja, ki je ležal na mizi. Ta papir je pustil na mizi, ne da bi se nadalje zmenil zanj. Derues pa, ki je vedel, da ima mladenič bogate stariše, je spremenil podpisani papir v dolžnico za dvatisoč frankov, plačljivo njemu. Derues je pustil dolžnico v promet kot trgovski papir in slučajno je dolžnica prišla v roke krčmarju. Slednji je bil ves začuden, da je takoj poklical mladeniča in mu pokazal dolžnico z njegovim podpisom. Mladenič je bil zmešan, trdil da se ni nikjer zadolžil, toda ni mogel oporekati, da podpis ne bi bil njegov. In ko so dolžnico natančneje preiskali, so dognali, da je pisava Deruesova. Krčmar je poslal po Deruesa, in ko je slednji prišel, se je zaprl z njim v posebno sobo, kjer mu je pokazal noto. Derues je priznal, da je napisal dolžnico in se je na vse načine izgovarjal, da bi zakril svoj zločin. Krčmar je grozil, da naznani sodniji. Tu se je pa Derues pričel jokati, padel je na kolena, priznal svojo krivdo in prosil milosti. Obljubil je, da plača šeststo frank. krčmarju, katere mu je sleparsko izvil pod pogojem, da se dolžnica uniči in da se vsa zadeva s tem konča. Pravkar se je hotel poročiti in zato se je bal škandala.

Kmalu potem se je poročil z Marijo-Louiso Nicolas,hčerjo nekega sedlarja v Melunu. Morda bi kdo mislil ali čutil veliko žalost za mladenko, katere usoda je bila združena s tem silnim zločincem. Strašna prihodnjost jo čaka ob strani tega morilca, zastrupljevalca, nedolžnost zmešana z največjo gnjusobo. Že misel na tako življenje je grozna, kaj šele življenje v resnici. Toda ne smemo prehitro odločiti. Pri sodnijski obravnavi se ni mogło dokazati, da bi bila gospa Derues soudeležena pri kakem zločina svojega moža, tudi njeno zakonsko življenje nikjer ne priča, da bi kaj trpela, pač pa je živela precej zadovoljno. Pričevanje o njej je dvomljivo, in ljudsko mnenje naj odloči pozneje o tem.

Leta 1773 je Derues opustil svojo grocerijsko trgovino ter zapustil okolico ceste sv. Viktorija. Najel je stanovanje na cesti Deux Boules, v fari St. Germain. Najprvo je posredoval pri kupčijskih zadevah samostana Benediktinskih Camaldulijancev, ki so slišali o njem, da je mož velike pobožnosti. Pozneje pa je pričel s skopuštvom in odiranjem na velike obresti ter je prevzemal razne "trgovske posle". Ta poklic, če je v takih rokah, nosi ogromne dobičke, posebno ker mu je pomagála njegova vzgledna moralnost in pošteno zunanje obnašanje. Njemu je bilo veliko laglje sleparitи, ker ga niso mogli obtožiti nobene navadne pregrehe, ki skoro vedno vodijo v pogubo — kartanja, pijače ali ženske. Dosedaj je razvijal v sebi samo eno strast, in to je bila skopost, toda sedaj se je lotil še druge, namreč častihlepnosti. Kupil je hiše in zemljišča, in kadar je bilo treba plačati, je dovolil, da so ga tožili. Da celo tožbe drugih je kupoval, katere tožbe je oblatil z vso spretnostjo oderuškega odvetnika. Izurjen in zvežban v bankerotu, je vmešaval svoje skušnje pri bankerotu drugih in se trudil prikazati nepoštenost v luči nesrečne čednosti. Kadar se ta demon mi pečal s strupom, se je zabaval z blatom človeške družbe. Živeti in dihati je mogel edino v atmosferi pokvarjensoti.

Njegova žena, ki ga je že obdarila z eno hčerko, mu je rodila februarija meseca 1774 sina. Derues, ki je želel po časti je povabil višje osebe, da so bili kot gostje in botri pri krstu. Otroka so krstili v torek, 15. februarija, in v krstne knjige je bilo zapisano:

"Antoine-Maximilian-Joseph sin Antoine-Francois-Derues, gentleman, gospod v Gendeville, Herchies, Viquemont in na drugih krajih in madame Marie-Louise-Nicolais njegove žene. Botri T. H. in T. P. lordi itd. itd. botre madame M. Fr. C. D. C. itd itd."

Toda ves ta blesk ni mogel odgnati od njega šerifovih pomočnikov, katere je sprejemal z največjo nesramnostjo, kadar so prišli k njemu, da izpolnejo sodnijsko povelje. Taki škandali so večkrat vzbudili radovednost sosedov, in vse to seveda ni pomagalo k dobremu imenu Deruesa. Njegov hišni gospodar, ki je bil sit tega prerekanja in posebno še, ker nikdar ni dobil najemnine, mu je dal rok, naj se umakne iz hiše. Derues se je preselil na cesto Breauburg, kjer je nadaljeval svoj posel kot posredovalec v trgovskih zadevah pod imenom Cyrano Derues de Bury.

In sedaj se ne bodemo več pečali v tej smeri z Deruesom, ne bodemo hodili več po labirintu sleparije, nizkih in visokih intrig, temnih zločinov, kjer je zginil vsak kljuć v temni noči, ne bodemo poslušali več krika udove in njenih štirih otrok, katere je slepar vrgel na beraško smetišče, ne bodemo poslušali zadušena zdihovanja nesrečnih žrtev. Poglejmo druge žrtve, katerih klici so silnejši, glasnejši, strašni zločini, katere je groza opisovati.

Derues je kmalu dobil prilično, da je radi svojih zločinov postal nesmrten. Dosedaj je razdajal svoje udarce po priliki, odsedaj naprej pa je rabil vso zlobo svoje peklenske nadarjenosti. Dve leti se je bavil z enim načrtom, uril se je v strupih, ponarejeni pisavi in drugih sleparijah, da bi vjel v mrežo celo družino. In ko se je vjel v svojo lastno mrežo, se je zaman boril, zaman je grizel okove, katere si je skoval. Baš ko je mislil, da je na vrhuncu svoje slave in zločina, ga je zadela usoda.

— — — — — — — — —

Kako miljo od mesta Villeneuve je stala leta 1775 čedna hiša, ki je nudila na eni strani krasen razgled po dolini, kjer se je pretakala v mnogih ovinkih reka Yvonne, na drugi strani pa pogled na park in vrtove, ki so pripadali k posestvu Buisson-Souef. Bilo je to veliko posestvo, na čudovitem kraju z bogatimi polji, njivami in travniki, gozdovi in studenci. Toda videlo se je, da lastnik to nekoliko zanemarja. Edine poprave v zadnjih letih so se vršile v notranjosti poslopja. Tuintam so kosi zidovja pretili, da se podro sami od sebe, obširna stebelca bršljana in drugih plazilk so obdajala sicer rodovitna drevesa ter jim jemala življenski sok. V notranjih krajih parka so se rastline in grmovje zarastle preko pota, da so bile stezice skoro zaprte za hojo.

Pred pročeljem hiše se je razprostirala velika terasa. Trije možje se sprehajajo tu — dva duhovna in lastnik posestva Buisson-Souef, gospod de Saint-Faust de Lamotte. Eden izmed duhovnov je bil župnik v Viileneue, drugi pa neki camaldulijanski menih, ki je prišel k župniku v cerkvenih zadevah in je ostal za nekaj dnij pri njem. Pogovor med temi osebami ni bil prav živahen. Zdajpazdaj se je gospod Lamotte ustavil in si z roko zakril oči, ker ni mogel prenašati sijajnega solčnega bleska, ki je preplavljalo s svojimi žarki ravnino. Tupasem se je ozrl na reko Yvonne, kot bi nekoga pričakoval, in ker ni bilo nikogar, je zopet podvizal korake ter se zatopil v pogovor. Zdajci udari ura v stolpu.

"Šest je ura," reče gospod de Lamotte, "prav gotovo jih ne bo danes."

(Dalje prihodnjič.)

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (45)

A. M. KOLAR,
Slovenska gostilna.
3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovencem v obilen obisk. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK,

Dr. A. A. Kalbfleisch,
6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 6:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada:
East 408 J.
Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

Zastopnik za "Clevelandsko Ameriko" v Leadville, Colo. je naš rojak Mr. Anton Prijatelj, katerega priporočamo rojakom za pobiranje naročnine.

FINO VINO

vedno dobite pri Josip Koželu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Josip Kozely, 4734 Hamilton ave

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer dobite fine pijače, dobro postrežbo. Prodajamo žganje in likerje tudi za domače potrebe na steklenice in galone.

Cene zmerne! Dobra zaloga!

JOSIP KALAN,
6101 ST. CLAIR AVE.

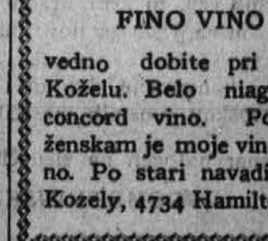

Vaš doktor ve

in vam pove, da že mi njegov recept zmanjšuje navzlic najčistejših zdravil, da vas ne more ozdraviti.

Vaši zdravniški recepti morajo priti v naše lekarne, kjer bodejo zdelani natančno po šolji zdravnika. Imamo tudi popolno zalogo gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, dišav, cigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

OSEM MESEČNI RAČUN S. D. Z.

od 1. januarja do 31. augusta, 1916.

	DOHODKI										STROŠKI			
Št. društ.	Skupni dohodki	Posmrt. asesment	Bolniški asesment	Upravni sklad	Prostop.	Plač. knjižic	Znaki	Razno	Sprem.	Vrh. zdr.	Skupni stroški	Posmrtnin	Bol. podp.	št. članov št. članic
1	5.857.05	2.893.51	2.449.94	438.60	37.50	9.00	24.00	.....	4.50	.....	2.400.00	300.00	2,100.00	390
2	596.35	288.65	225.50	63.75	9.75	2.00	1.20	.....	4.50	.....	2.400.00	300.00	2,100.00	58
3	694.34	336.04	294.00	48.30	7.50	1.00	4.00	.....	.50	3.00	400.00	300.00	100.00	43
4	3.167.39	1.720.09	1.085.50	301.80	46.50	6.00	.....	1.50	6.00	.....	897.61	.....	897.61	277
5	647.46	307.76	275.25	53.70	7.25	.70	2.40	.....	.75	1.75	106.00	.....	106.00	50
6	517.56	293.46	180.25	39.60	1.50	.....	.....	.....	1.25	1.50	154.43	.....	154.43	40
7	899.39	447.54	376.65	67.95	3.00	.60	2.40	.....	.25	1.00	168.00	.....	168.00	58
8	490.33	236.73	206.25	40.35	3.75	1.00	.....	1.00	.....	1.25	22.00	.....	22.00	36
9	1.450.77	702.65	599.47	111.90	18.00	2.20	8.80	.....	1.25	6.50	473.00	.....	473.00	102
10	1.042.49	450.84	451.55	84.90	30.00	5.20	10.00	.....	.50	10.00	75.00	.....	75.00	78
11	1.378.32	721.47	502.80	125.55	20.25	1.00	.....	.....	.50	6.75	1.179.15	1.000.00	179.15	113
12	869.33	465.83	329.25	63.00	8.25	.....	.....	.....	.25	2.75	181.00	.....	181.00	58
13	73.95	51.00	15.00	7.20	.....	.....	.....	.....	.75	.....	.....	.....	.....	....
14	1.212.48	561.23	533.25	91.05	12.75	2.50	7.20	.....	.25	4.25	265.00	.....	265.00	84
16	181.58	118.98	23.25	29.85	2.25	1.20	4.80	.....	1.25	.....	.....	.....	.....	25
17	1.121.68	605.82	411.86	74.25	13.50	5.00	10.00	.....	1.25	.....	317.00	.....	317.00	71
18	311.26	205.36	81.75	19.65	2.25	.40	1.60	.....	.25	.....	.....	.....	.....	17
	$20.511.73	$10.406.46	$8.041.52	$1.661.40	$222.00	$37.70	$76.40	$2.50	$21.50	$42.25	$6.757.47	$1.600.00	$5.157.47	1500

F. Hudovernik, vrh. tajnik.